

Tabor

1946

RUPNIKOVO LETO

1986

1986

EL FORTIN

1-2

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 300.434.

NAROČNINA: A 5.00, Južna Amerika 10 dolarjev, Evropa-Avstralija: 12 dolarjev, ZDA in Kanada 12 dolarjev (zračno paket.). Letalska naročnina za vse države 15 dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič — Río Colorado 1806 — (1686) Hurlingham — Bs. As. — Argentina.

V S E B I N A

Nuestra obligación — 2; Naša obveza — 3; Boljševizem (Gen. Leon Rupnik) — 4; Kako so se ločevali duhovi (A. Z.) — 9; Bela knjiga — 16; Voščila SNO — 17; Rev. V. Kozina - odlikovan — 17; Naši možje — 18; Teharsko jezero — 19; Iz društev — 20; Naši mrtvi — 26; Zavetiščne novice — 26; Vest o Vetrinjski tragediji (Branko Rebozov) — 27; Iz pisem — 29; Prejeli smo — 32; Darovali so — III. Slovenija, dežela moje radosti in moje bolečine — Rev. Mirko Kozina (305—320)

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Ko je general Leon Rupnik zaradi žive povezave s čutenjem slovenskega naroda ob najtežji uri naše žitnosti našel v njegovih pristnih prvinah večne temelje za človeka vredno sožitje, ta žrtev ni samo last rodov novih Slovencev, temveč je pod prizmo svetovnega presnavljanja spomin nanj naš doprinos k vzorom, ki vodijo vesoljno človeštvo v njegovem stremljenju k svobodi miru in napredku.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Enero-Febrero 1986

Januar-Februar 1986

Dokler Sloven bo živ še kak,
bo živel Tvoj spomin.

Sporočamo vsem soborcem in slovenski javnosti, da je 20. decembra 1985 umrl ob avtomobilski nesreči

soborec inž. FRANCE GRUM

Prvoborec ilegalne grupe 17.

Domobranski oficir in poveljnik udarnega bataljona.

Ustanovitelj Zveze slovenskih protikomunističnih borcev ter njen večkratni predsednik.

Profesor ter avtor znanstvenih knjig in razprav.

Večkratni odlikovanec znanstvenih forumov v Ameriki in po svetu.

Neutrudni borec na vseh dosegljivih poljih za svobodo za-
sužnjene Slovenije ter nenehni klicar v velikem svetu proti
krivicam, nasilju in zločinom tiranije doma.

France! Hvala Ti za vse neprecenljivo delo, žrtve, orga-
nizacijo in pobude!

Odpočij se sedaj v svobodni zemlji ameriški!

Naše doživeto sožalje soprogi Albini in hčerkam: Ivici,
Marjanki in Marjetki ter vsem sorodnikom.

Tabor DSPB — Argentina

NUESTRA OBLIGACION

Al ingresar al año 1986 estamos obligados a recordar, que este año se han de cumplir cuarenta años de la inmolación del general Leon Rupnik. De ningún modo estará demás, si rememoramos rápidamente las acciones de aquellos terroríficos años, años en los que la diminuta, para el gran mundo casi desconocida nación eslovena, sentó, durante la época más oscura de su milenaria existencia, un brillante ejemplo que, obviamente, debe hacer suyo la humanidad entera, si quiere continuar viviendo como una comunidad de pueblos libres.

Bajo la cruel ocupación de fuerzas enemigas, en los años 1941-45, los lacayos de la conspiración internacional comunista en Eslovenia, se aprovecharon de los heridos sentimientos de la población y, gracias a la ayuda de míopes conductores de grandes potencias occidentales, se adueñaron de los más sagrados lemas patrióticos, para iniciar de este modo la sangrienta revolución bolchevique, camuflada pérfidamente bajo el nombre de la sagrada "guerra de liberación".

Sin embargo, el pueblo esloveno, esencialmente cristiano, libre y democrático, muy pronto descubrió las verdaderas intenciones del llamado "frente de liberación" y opuso su resistencia a los ataques criminales de los comunistas contra el patrimonio material y espiritual de la nación.

En la oscuridad más profunda, cuando los verdaderos patriotas eslovenos se desangraban entre las masacres de la llamada "subversión liberadora" y las crueles represalias de los ocupadores, surgió el visionario general Leon Rupnik y sobre las ruinas, lágrimas y sangre encendió la brillante llama de la extrema verdad clamando: ¡Eslovenos, uníos! — Por Dios — Pueblo — Patria! Bajo este lema logró unir las hasta entonces divergentes fuerzas patrióticas, organizando el ejército nacional de los heroicos "domobranci" (defensores de la patria) que muy pronto limpiaron el sagrado suelo patrio de las bandas criminales del comunismo internacional y emprendieron la primera revolución nacional de la época moderna, dando de este modo un ejemplo histórico para la humanidad entera, amante de la libertad en paz y progreso. Solamente la trágica mediocridad política de los líderes, en aquel entonces responsables por los designios del gran mundo libre, instaló después de la guerra —y contra la voluntad de los pueblos que la forman— el criminal régimen comunista en Yugoslavia, entregando a Tito, para la masacre masiva, también 12.000 bravos guerreros de los "domobranci" eslovenos.

Aunque tuvo oportunidades para salvar su vida, el general Leon Rupnik, fiel a la majestuosidad del patrimonio universal de sus ideas hasta las últimas consecuencias, siguió en el martirio a sus heroicos "domobranci". Luego de indescriptibles humillaciones y torturas corporales, de las que solamente son capaces las mentes perversas de los lacayos del comunismo internacional, el general Leon Rupnik murió al alba el día 4 de

septiembre de 1946, fusilado —como únicamente se puede esperar de la cobardía de criminales rojos— por la espalda, para constituirse, a través de las circunstancias que lo llevaron al martirio, también, quizás, en el último caballero de nuestra generación.

Si bajo la presión de la mentalidad que alcanzó crear la miopía política e ideológica durante e inmediatamente después de la segunda guerra mundial, en las circunstancias dadas en aquel entonces, al general Leon Rupnik pudo habérsele aplicado la sentencia de Maquiavelo de que "todos ven lo que tú aparentas, pocos advierten lo que eres", hoy en día — a 40 años de su martirio, cuando los pueblos del mundo entero, desde Europa, través de Asia y hasta el continente Americano, deben pagar tremendas cuotas de sangre por aquella miopía, su recuerdo se ha convertido no ya en el símbolo para las generaciones venideras de la tierra que lo vio nacer, sino más allá de sus apretadas fronteras. Es que, conscientemente o sin proclamarlos expresamente, desde los espíritus libres que dentro de la misma Unión Soviética ensayan la lucha por la dignidad de la convivencia humana, hasta los últimos defensores anónimos de la misma convivencia en las latitudes aún libres, a todos los guían los mismos valores básicos que proclamó y selló con su martirio nuestro general Leon Rupnik.

Es por eso que no solamente tenemos derecho y hasta obligación, sino que nos enorgullecemos cuando, en homenaje a su memoria, no nos cansamos de clamar:

¡Libres del mundo, uníos!

¡Por Dios — Pueblo — Patria!

NAŠA OBVEZA

Ko vstopamo v leto 1986, smo obvezani, da se spomnimo, da bo letos poteklo štirideset let odkar je general Leon Rupnik mučeniško daroval svoje življenje. Nikakor ni odveč, da bežno obnovimo dogajanja strašnih vojnih let — tistih let, ko je za veliki svet skoraj nepoznani slovenski narod za časa najtemnejšega obdobja svoje tisočletne žitnosti dal žarek zgled, ki si ga mora neizbežno prisvojiti vse človeštvo, če še hoče živeti kot skupnost svobodnih ljudstev.

Pod kruto okupacijo sovražnih sil v letih 1941-45. so lakaji mednarodne komunistične zarote v Sloveniji izrabili ranjeno zavednost prebivalstva in se s podpora kratkovidnih vodnikov zahodnih velesil polastili najsvetejših rodoljubnih gesel, da so na ta način lahko sprožili krvavo boljševiško revolucijo, ki so jo perfidno zakrinkali v sveto „osvobodilno vojno“.

Toda v svoji srži krščansko, svobodno in demokratično slovensko

ljudstvo je kaj kmalu spoznalo resnične cilje takoimenovane „osvobodilne fronte“ in se je zoperstavilo zločinskim komunističnim udarom na gmotne in duhovne dobrine naroda.

Sredi največje teme, ko so resnični slovenski rodoljubi krvaveli med pokoli lažnega „osvobodilnega upora“ in krutimi represalijami okupatorjev, je vstal videc, general Leon Rupnik in nad ruševinami, solzami in krvjo prižgal žarečo plamenico skrajne resnice, ko je zaklical: Slovenci, združite se! Za Boga — Narod — Domovino!

Za tem vodilom je združil vse do takrat ločene rodoljubne sile ter organiziral narodno vojsko junaških domobrancev, ki so sveto rodno grudo kaj kmalu očistili zločinskih tolp mednarodnega komunizma in pričeli prvo narodno revolucijo moderne dobe, s čemer so postavili zgodovinski zgled za vse človeštvo, ki hoče svobode v miru in napredku. Samo tragična politična topoglavost vodnikov, ki so takrat nosili odgovornost za usodo velikega svobodnega sveta, je po koncu vojne in proti volji narodov, ki jo sestavljajo, postavila v Jugoslaviji na oblast zločinski komunistični režim in izročila Titu v množični pokol tudi 12.000 hrabrih vojščakov slovenskega domobranstva.

Čeprav bi si sam lahko rešil življenje, je general Leon Rupnik ostal do skrajnih posledic zvest veličastvu vesoljnega bogastva svojih idej in sledil svojim junaškim domobrancem v mučeništvo. Po nepopisnem ponižanju in telesnih mukah, ki si jih lahko izmislijo samo perversni možgani lakajev mednarodnega komunizma, je general Leon Rupnik umrl ob zori 4. septembra leta 1946 s strelom v hrbet — česar je pač sposobna samo bedna strahopetnost rdečih hudodelcev — ter tako zaradi okolnosti, ki so ga vedle v mučeništvo, postal še — morebiti zadnji — vitez našega rodu.

Če je bilo v takratnih okoliščinah pod pritiskom m'selnosti, ki jo je ustvarila politična in ideološka kratkovidnost med in neposredno po koncu druge svetovne vojne, za generala Leona Rupnika mogoče uporabiti Machiavellijevo sodbo, da „vsi vidijo tvoj zunanji videz, malo pa jih opazi, kaj v resnici si,“ danes — po 40-ih letih njegovega mučeništva —, ko narodi vsega sveta — od Evrope, pa preko Azije in vse do ameriške celine — morajo doprinašati strahotne krvne darove za tisto kratkovidnost, je njegov spomin že simbol — ne samo za bodoče rodove njegove očetnjave, temveč tudi preko njenih utesnjenih mejnikov. Zakaj zavestno, ali pa tudi če jih izrecno ne izpovedujejo, iste osnovne vrednote, ki jih je proglasil in zapečatil z mučeništvom naš general Leon Rupnik vodijo vse: od svobodnih duhov, ki poskušajo v sami Sovjetski zvezi z bojem za dostojanstvo človeškega sožitja, pa do poslednjih neznanih branilcev istega sožitja na vseh še svobodnih koncih sveta.

Zato nimamo samo pravice in celó dolžnosti, temveč smo ponosni, ko v počastitev njegovega ne nehajo klicati:

Svobodni sveta, združite se!

Za Boga — Narod — Domovino!

BOLJŠEVIZEM

Kot poveljnik elitne enote jugoslovanske vojske — šumadijske divizije v Kragujevcu, je div. gen. Leon Rupnik leta 1937 odkril in preprečil velikopotezno zamišljeno in na široko razpredeno sabotažno akcijo mednarodno povezanih komunistov, kar je seveda bilo že samo po sebi zadosti, da so ga marksistični zločinci že takrat obsodili na smrt, čeprav nikdar ne bi bil prezident Ljubljanske pokrajine in ustanovitelj slovenskih domobrancev. Prav zato so ga tudi kot prvega v Ljubljani poskušali umoriti že jeseni 1941, ko se mu še sanjalo ni, da bi kdaj utegnil postati prezident in spočetnik domobrancev. Tisto odkritje pa ga je podžgalo, da je dal pobudo za ideološko vzgojo v jugoslovanski vojski, ki jo je pričel sam s predavanjem o boljševizmu pred oficirskim zborom v Kragujevcu dne 26. januarja 1938. — V dokaz, kako temeljit poznavalec stvarine je bil, bomo v nadaljevanjih prinesli izvlečke iz tega predavanja, ki še danes — 40 let po njegovi mučeniški smrti na braniku ne samo svojega naroda, temveč vsega svobodoljubnega človeštva — zvenijo osupljivo sodobno in vesoljno veljavno. — Op. ured.

Da bi vojska lahko v vsakem času izpolnjevala svojo vzvišeno nalogo, mora stati daleč izven in iznad vsake politike. Zato je popolnoma jasno, da je vsako politiziranje v vojski prepovedano.

Da bi pa vojska jasno spoznala tisto linijo, ki jo loči od politike in politiziranja, mislim, da se mora oficirski zbor naše vojske — vsaj v glavnih črtah — spoznati s tistimi političnimi, socialnimi, gospodarskimi in ideološkimi činitelji, ki pri vseh sodobnih narodih povzročajo viharje v človeškem življenju na tej zemeljski površini.

Prav zato sem se lotil tega predavanja.

Zadnje leto smo na divizijskem oblastnem teritoriju, še posebej pa v Kragujevcu zaznali nekatere pojave in celo dogodke, ki so posredno in neposredno zadevali življenje in delo vojske ter me primorali, da se — kljub svoji odvratnosti do političnih ved — na znanstven način spoznam z vzroki, z razvojem, z metodami in s posledicami tistih gibanj, ki so omenjene pojave in dogodke izzvala.

Predavanje se ne nanaša le na Jugoslavijo, marveč obravnava tudi vprašanja, ki posegajo v življenje in obstanek vseh narodov in držav tega sveta.

V središče tega predavanja postavljam boljševizem.

Marksizem pomeni razkosanje narodne skupnosti in s tem oslabitev

vseh narodovih sil. Marksizem je boj proti vsakršni kulturi, proti ideji svobode, marksizem je vojna proti tradiciji in časti, je napad na temelje narodnih skupnosti, prav zato tudi napad na življenje in obstanek narodov.

Najbolj razvita in najbolj osredotočena je marksistična ideja v boljševizmu. Pod pojmom boljševizma moramo razumeti vsa ona duhovna stremjenja in vsa ona politična dejanja, ki imajo za cilj: odtrgati človeka od njegovih prirodnih vezi, t. j. od družine, od vere, od družbe, od domovine itd., da pri vsakem poedincu ubijejo občutek dolžnosti do narodne skupnosti in tako postopoma zrušijo vse, kar je narodnega.

Te ideje nahajamo v poslednjih 150 letih povsod na delu v njihovih raznovrstnih oblikah: zdaj zakrinkane, zdaj v odkritem delovanju, često na videz v nasprotju druga proti drugi. Toda povsod nam pade v oči kot smer tega raznolikega udejstvovanja en edini končni cilj, ki je: boljševizem si hoče na najbolj uničujoč način prisvojiti oblast nad vsem svetom, da uniči narode kot skupnost in da postavi za oblastnike nad raznarodanimi masami uničenih narodov, t. j. nad tako imenovanim „internacionalnim“ človeštvom neko določeno raso.

Marksizem je vrgel med množice celo vrsto užigajočih gesel. Ta gesla dajejo jedru njegovega nauka tako preproste oblike, da jih tudi najbolj omejen človek lahko razume.

Z vzpostavitev boljševiške oblasti v Rusiji, v državi, ki objema eno šestino celokupne zemeljske površine, je marksistična agitacija dosegla silen razmah. Moskva je bolj in bolj središče in matica svetovne revolucije. Smisel te agitacije ne leži več v praktični uporabi marksistične teorije, marveč v razširjanju boljševiške diktature čez ves svet.

S tem rusko-boljševiškim primerom so dobile tudi stare marksistične parole po vsem svetu novo in močno oporo ter silno udarno moč. Vrhu tega pa Sovjetska zveza kot ogromna država z neomejenim prirodnim bogastvom financira uničevalno marksistično politiko z velikimi denarnimi sredstvi, tako da „narod, ki je ob takem delovanju brezbrizen in ohromel, ni več varen pred padcem v boljševizem“.

S svojo organizacijo v vseh deželah sveta kuži boljševizem kot nekaka zahrbtna bolezen narode na znotraj. Največ izkušenj v tej bolezni imajo tisti narodi, ki so jo preboleli. Ti narodi so bili priče razdiralnemu in morilskemu delovanju boljševikov. Sredi med temi narodi se je številno pristašev boljševizma vedno bolj večalo. Z naraščanjem zaslepljene mase pa je tudi teror zavzemal čedalje strahotnejši razmah in oblike. Mladi in stari, izkušeni ljudje, delavci in intelektualci, vlade, oblasti, sodstvo in cerkve — vse je bilo žrtvovano na oltar boljševizma. Z vsemi mogočimi obeti in slepili je bil zlomljen vsak duhovni odpor, uporni duh revolucionarnosti v ljudeh pa se je razplamtel. Brezposelnim so obljubljali delo, kmetom zvišanje cen njih pridelkov, meščanom znižanje cen poljskih pridelkov, delavcem povišanje dnevnic. Žene so preslepili z geslom: „Nikoli več vojne!“ Mladino so pa največ pridobivali s spolzkimi

Divizijski general Leon Rupnik,
poveljnik šumadijske divizije

razlagami o spolnosti, z razuzdanostjo in z razplamtevanjem seksualnih strasti, s pornografijo vseh mogočih oblik in z oznanjanjem svobodne ljubezni, homoseksualnosti, lezbiške ljubezni itd.

Vsak nedostatek ali nered v življenju naroda je boljševiška agitacija izkoristila za javno ožigosanje slabosti in nezrelosti sedanjih sistemov, za oznanjanje nepobitne boljše bodočnosti pod rdečim praporom.

Pri boljševizmu ne gre samo za stranko z enim, omejenim, samo enemu smotru namenjenim programom. Vsemarksizem, izražen v boljševizmu, ni neka socialistična smer ali ekonomska teorija, tudi ni zgodovinska filozofija; boljševizem je namreč v svojem bistvu silno politično gibanje, osnovano na posebni in edinstveni ideologiji.

Kakor zahteva vsaka politična borba za oblast strnjene vrste somišljenikov, ki so pripravljeni, da za svojo idejo žrtvujejo tudi življenje, tako je tudi vsako politično gibanje, ne glede na to, ali je konstruktivno ali destruktivno, zasnovano na neki osrednji ideji, ki ima namen vplivati na vse človeško življenje in ga oblikovati.

Takšne ideje so, postavim, svoboda, čast, človečnost-humanost, ljubezen, oblast, denar itd. Decentralizirano prodiranje boljševizma v najraznovrstnejših oblikah in po najbolj razmreženih poteh je treba po vsem tem imeti samo za kamuflažo in taktiko. Samo po sebi je razumljivo, da celokupni boljševiški pohod ukazuje in vodi ena sama centrala, čeprav se bori z različnim orožjem in z na videz med seboj nepovezanimi dejanji. Takšni borbi pa moramo posvetiti še posebno pozornost.

Pri tem je treba opozoriti še na sredstva, ki se jih boljševizem poslužuje, da ljudi prekvasi s svojo miselnostjo: hujskanje mas, politične in družbene spletke — to posebno pri nas! — veleizdaja, korupcija, poulični teror, senzacionalni tisk, upor, zločin. Tak brezvesten in dosleden posta-

pek, ki se ne ustavi pred nobenim nasiljem in nikako podlostjo, loči boljševiško gibanje od vseh njegovih revolucionarnih predhodnikov v zgodovini in nam kaže v pravi luči praktično uporabo njegovih pogledov na življenje in svet.

Vsakdo, ki z odprtimi očmi spremlja dogodke v svetu, mora potrditi, da boljševiška ideologija oznanja neko določeno karakterno in nravstveno zadržanje. Takšna idejna osnova zopet deluje na določene tipe ljudi, ki jih boljševiško gibanje posebno privlači. Glede na uničujočo in razdiralno osnovno tendenco marksizma je jasno, da morejo biti njegovi apostoli prvenstveno ljudje, ki jih je ta nauk že docela okužil, ali ljudje, ki so v svoji duševni in materialni razdvojenosti dovzetni za marksistične ideje, torej oni, ki so v svoji bedi nasledli na videz tako človekoljubnemu nauku in s tem dokazali, da n'majo zdravega narodnega čutenja. Slednjič sodijo sem še vsi genetično težko obremenjeni ali manjvredni — torej zlikovci in ostale najslabše smeti... Na žalost je treba uvrstiti v ta razred tudi veliko množico ljudi vseh stanov, ki so brez moralne opore in brez kritičnega duha. Jasno je, da zaradi takih značajev in tipov svojih pristašev nosijo vsi boljševiški ukrepi in politična dejanja tudi pečat njih duha in miselnosti. Ta duh pa je rušenje — anarhija! Nedvomno predstavlja sloj boljševiškega izobraženstva in marksističnega vodstva najpopolnejši izraz te ideologije in politike.

Vzroki marksistično-boljševiškega razširjanja so po vsem tem povsod na svetu osnovani: v duhovno-političnih idejah, v rasi politiki, v življenjskih oblikah in v borbah za oblast, ki jih je zgodovina naših dni polna.

Prvi glavni vzrok je razjedajoče in rušilno delovanje liberalnega duha, ki je s svojo sebično samopašnostjo in s svojim podjarmljenjem narodov pripravil marksizmu ugodna tla.

Drugi glavni vzrok je hujskanje množic, ki se čutijo podjarmljene; sredstvo za to so zapeljive ideologije, ki ustrezajo primitivnemu čustvovanju in delovanju teh množic.

Tretji glavni vzrok je delovanje neke vsemu, kar je narodnega, sovražne mase, ki vodi boljševiško gibanje samo zato, da bi iz svetovne revolucije ta masa vstala kot diktator sveta.

Četrti glavni vzrok je primer rusko-sovjetske države, v kateri se zde marksistično-boljševiška načela uresničena in kjer hočejo pokazati ostalemu svetu praktično popolnost teh načel.

Slednjič pa moramo mrzličnemu in hlastnemu delovanju za dosego boljševiških ciljev iskati vzroka predvsem v strahu rdečih samodržcev pred vedno bolj živim prebujanjem ogroženih narodov. Zavest in spoznanje rdeče nevarnosti dviga nacionalne obrambne sile k odporu. Te sile bodo nujno morale zmagati, če bodo narodi hoteli še živeti svoje svojsko narodno življenje.

(Sledi)

KAKO SO SE LOČEVALI DUHOVI

Ljubljansko DELO je 20. julija 1985 objavilo izvleček prvih poglavij Mikuževe knjige „Zgodovina Slovencev“, s podnaslovom „Začetek NOB in prvi uspehi“. Poglavja se torej nanašajo na tiste prve dni nastopa komunistične Osvobodilne fronte in njene prve „uspehe“. Ker se pri tem človeku zbujaajo vsi mogoči spomini in ker se Mikuž dotika nekaterih manj znanih dogodkov, naj bi pričujoči sestavek te pomanjkljivosti odpravil ali vsaj razložil, o čem govori zgodovinar Mikuž.

Petintrideset let po zmagi komunističnim zgodovinarjem seveda ni treba več prikrivati dejstev, ki so jih v vojnem času tajili kot kača noge. Mikuževa knjiga je namreč izšla že leta 1979. Tako zdaj brez omahovanja zapiše: „Zgodovina slovenskega in jugoslovanskih narodov se maja 1945 ni nadaljevala tam, kjer se je končala v začetku aprila 1941.“

Drugače povedano: normalni, pričakovani tok zgodovine slovenskega naroda, ki bi lahko vseboval tudi „osvobodilno“ vojno, je bil aprila leta 1941, ali bolje: 22. junija 1941 nasilno presekano in vrinjeno je bilo poglavje socialne revolucije, ki si je narod ni želel in ki mu je prinesla neizrečno gorje.

Potem ugotavlja, da je „preprost italijanski vojak še kot okupator vzbujal prej usmiljenje in pomilovanje, kot pa strah in trepet.“ Tak je bil v resnici položaj v „Ljubljanski pokrajini“ v prvih tednih okupacije. Danes seveda lahko o vsem tem samo ugibamo, vendar se nikakor ne zdi nemogoče trditi, da bi tak položaj v Ljubljanski pokrajini tudi ostal vsaj do italijanske kapitulacije, če ne bi Komunistična partija Slovencev s svojo prefinjeno propagando zradikalizirala ter jih po 22. juniju, ko je bila napadena „mati“ socializma Sovjetska zveza, pahnila v revolucijo in bratomorno državljansko vojno. Šele, ko je do tega prišlo, ko se je italijanski general Robotti pričel pritoževati nad „nehvaležnostjo“ Slovencev do italijanskih oblasti, so pričeli v pokrajino prihajati tudi oddelki fašistične milice; in ti so potem poskrbeli, da je slovenski narod dobil prve žrtve okupatorskega nasilja in s tem razlog za vse bolj ostro špiralo nasilja in proti-nasilja.

Navsezadnje je imel Robotti v marsičem prav: Italijanske oblasti niso delale obenega vprašanja iz stalnega dotoka slovenskih beguncev iz štajerske, Gorenjske in kasneje celo iz vrst preseljencev v Srbijo. Vsi so bili sprejeti; med njimi tudi mnogi „revolucionarji“, ki so potem razplamtel takoimenovano narodno-osvobodilno vojno.

Mikuž sprva tudi prezre nerodno dejstvo, da 27. aprila leta 1941 ni bila ustanovljena „Osvobodilna fronta“ slovenskega naroda, temveč „Proti-imperialistična fronta“, in da so bili med „imperialiste“, proti katerimi naj bi bil potreben upor, prišteti tudi Angleži in Američani.

Priznava pa, da je tudi to dejanje omogočilo „predhodno delo KPS“. V to „združevanje“ se po njegovem mnenju niso vključili „le tisti, ki so zavoljo svojih razrednih interesov nasprotovali temu združevanju“. Ti ljudje naj bi mogli zavarovati svoje „razredne“ interese samo „z naslonitvijo na okupatorja, kar je nujno morala postati narodna izdaja, čeprav so jo poskušali prikriti z raznimi ideološkimi izgovori, kot vero, jugoslovansko kontinuiteto itd.“

Govori torej o sestavi Osvobodilne fronte, odnosno njenega vodstva. Glavni element so predstavljali komunisti, kamor bi danes lahko mirne duše pripisali tudi takoiimenovane „napredne intelektualce“, saj so se v nadaljnjem razvoju ali popolnoma odrekli vsaki identiteti, gotovo pa samostojni politični aktivnosti, ali pa so vstopili v partijo samo. Sledili so krščanski socialisti, ljudje s Kocbekom na čelu, ki so izgubili vero v „krščanski“ del svoje politične definicije in se vdali „socializmu“, čeprav jih je potem ves čas bolela glava in te svoje napake tudi niso mogli popraviti z dejstvom, da so prav za prav prispevali jedro prvih partizanskih odredov.

In potem — sokoli. Ko je minulo leto umrl dr. Jože Rus, eden od „sokolskih“ predstavnikov v OF, so seveda zapeli slavo njegovemu spominu, pa tudi „sokolstvu“, ki da ga je predstavljaj in mu posvetil vse življenje. Kako? Ko pa ga je zatajil vsaj že leta 1942 in potem tudi ni s prstom mignil, da bi bilo gibanje, ki naj bi mu posvetil vse svoje življenje, obdržano tudi v novi Jugoslaviji. Odgovor je seveda enostaven: sokolska ideologija ni imela absolutno nič skupnega s komunistično, razen morda opozicijo klerikalizmu. V kakršnikoli „socialistični“ Jugoslaviji za Sokola ni bilo prostora, zato je bil brezobzirno ukinjen, njegove nedvomno pozitivne aspekte pa je absorbiral „Partizan“, ki se zdaj brez vsakega sramu šopiri s sokolskim perjem.

Trditev torej, da je bilo v Osvobodilni fronti zastopano tudi sokolstvo, je popolnoma netočna. Zastopani so bili posamezniki, ki so nekoč res pripadali sokolstvu, ki pa so bili tja poslani po naročilu partije in so organizacijo potem skušali podminirati. Da je govorjenje o sokolskem zastopstvu v OF neupravičeno, dokazuje tudi dejstvo, da niti komunistični zgodovinarji sami ne trde, da se je v OF vključila slovenska Cerkev samo zato, ker sta to storila vsaj dva duhovnika, Mikuž in Lampret, pa še precej katoliških intelektualcev.

V kasnejšem poglavju o zasedanju Plenuma Osvobodilne fronte, 1. novembra 1941, pravi Mikuž, da so o 3. točki osnutka programske izjave OF razpravljali tri ure: „Na plenumu je namreč kazalo, da bo v OF v celoti vstopila mlada JNS (OJN), a je njen zastopnik zagovarjal jugoslovansko kontinuiteto v meščanskem smislu (!), to je, da se mora Jugoslavija po zmagi zaveznikov obnoviti takšna, kot je razpadla 1941 z okupacijo.“

V tem pa je v resnici tudi bistvo celotnega problema: tu so se duhovi ločili!

Navedba o pogajanjih z mladino JNS seveda drži. Strankino vodstvo

je takrat nemočno gledalo, kako so ji „mladi“ ušli preko plota in se niso ozirali na opozorila, da je vse skupaj komunistična past. Na teh pogajanjih je posredoval Tonček Knez, svoje čase starosta kamniškega Sokola, in prav ta, ki je ob koncu vojne tragično končal v tistem zadnjem nasilju pod Turjakom. Toda že govorimo o takojmenovani „mladini“ JNS, govorimo v resnici o — mladih Sokolih. Menda ne bo nobenega resnega zgodovinarja, ki bi zanikoval, da je bilo za vsakega pripadnika Sokola, ki je bil — vsaj na videz — nepolitična, telesno in narodno vzgojna organizacija, članstvo v JNS odnosno OJNS, nekaj samo po sebi razumljivega. Šlo je torej za pogajanja s skupino mladih Sokolov, ki bi lahko dali ne le „številke“, temveč v mnogih primerih tudi vojaško usposobljenost, ki bi seveda koristila v vsaki vojaški akciji proti okupatorju. Eden najbolj prominentnih predstavnikov te skupine je bil — Rudi Marinčič. Ko so se pogajanja razbila, je mladina JNS po večini odšla v četnike in ko so jo septembra 1943 dobili v roke partizani, so z njo obračunali na „revolucionarni“ način. Tam na Grčaricah je zato v resnici pravo mesto slovenskega sokolstva in njegovega resničnega predstavnštva, ne pa v izvršnem odboru komunistične Osvobodilne fronte.

V nadaljnji analizi položaja na pomlad leta 1941 pravi Mikuž, da je bilo slovensko meščanstvo sicer domoljubno, da pa se en njegov del le ni mogel odpovedati vlogi voditelja slovenskega naroda. — Zakaj pa naj bi se odpovedal? Ta pripomba postane razumljiva samo, če jo postavimo v koncept komunistične miselnosti: meščanstvo, ki je med obema vojnama vodilo slovensko politično življenje, naj bi se zdaj ob nastopu miniaturne Komunistične partije, ki ni imela nikdar nobene širše zaslombe med ljudmi, enostavno odpovedalo svoji vodilni vlogi. S tem ni rečeno, da je bila ta vloga na višku, da so bile vse slovenske politične akcije med obema vojnama briljantne poteze, ki so narod vodile od enega do drugega triumfa. Poudariti hočemo samo absurdnost komunistične zahteve, naj bi se vse „staro“, prav za prav vse „meščansko“ zdaj enostavno umaknilo v staro šaro, ker je prišla „nova ekipa“. In to kljub temu, da celo komunistični zgodovinar Mikuževega formata meščanstvu odkrito pripisuje „domoljubnost“.

Ko govori o „meščanstvu“, Mikuž seveda tudi ne more mimo stare komunistične obtožbe, da so se „meščanski“ politiki „udinjali“ okupatorju. Ko je Napoleon med rusko-francosko vojno v začetku prejšnjega stoletja dosegel Moskvo, je čakal, kdaj se mu pride poklonit delegacija poraženih Rusov. Pa je ni dočakal in je slednjič moral nastopiti pot nazaj, ki se je končala s katastrofo. Mikuž z vsemi ostalimi komunističnimi zgodovinarji menda misli, da bi se morala tudi slovenska „buržoazija“ leta 1941 obnašati podobno. Toda nekaj takega v modernem času enostavno ni mogoče. Nekdo je moral pričakati Italijane, ko je postalo jasno, da bodo prišli v mesto. Nekdo jim je moral pokazati tehnične inštalacije, ki so potrebne za nemoten potek življenja v mestu precejšnjega obsega. In nekdo je moral od njih zahtevati ali če hočete — prositi, naj se do ljudi obnašajo

človeško in civilizirano. Če so šli kasneje nekateri teh političnih predstavnikov v svojih stikih z okupatorji predaleč, je seveda drugo vprašanje; nikjer pa tudi ni rečeno, da jih pri tem ni kritiziral nihče iz njihovih lastnih strank.

Podobno je z zadržanjem cerkvenih predstavnikov. Ko se je — že po vojni — zdelo, da si ljubljanski škof Pogačnik več kot bi bilo potrebno prizadeva za čim boljše odnose z oblastmi, so ga nekateri krogi v emigraciji obsojali, češ, da je „kolaborater“. In vendar ni Pogačnik ravnal nič drugače kot pred njim Rožman: Cerkev je sicer samostojna ustanova, toda, kot vemo, „ne od tega sveta“. Mora pa razviti neko sožitje z oblastjo, ki upravlja njeno deželo, mora torej — „kolaborirati“.

Mikuž celo očita cerkvenemu vodstvu v zasedeni Sloveniji, da je „subjektivno in objektivno (disciplinsko) nasledlo (!) znani neresnični vatikanski trditvi, da je komunizem prvi organizirani upor proti katoliški Cerkvi v vsej njeni zgodovini.“ — Nasledlo? — Cerkev je bona fide organizacija z določenimi pravili in zakoni in z določeno hierarhijo. Vsak njen pripadnik, še bolj pa predstavnik, je DOLŽAN slediti njenim naukom, ker se sicer avtomatično izloči iz njene skupnosti. Namigovati, da komunizem ni bil in ni „organiziran upor“ proti Cerkvi, bi bilo smešno. Debelo knjigo bi napisal, kdor bi navedel vse zločine, ki so bili zgrešeni nad Cerkvijo, njenimi pripadniki in njeno lastnino potem, ko je bila po svetu razsejana komunistična filozofija. Mikuž tu izdaja občutek krivde, ki jo je čutil, ko si je skušal izbrisati tisto znamenje, ki ga prejme vsak, nad katerim so izgovorjene besede: Tu es sacerdos ad aeternum... —

Tak je bil torej položaj v Sloveniji jeseni leta 1941. Gorenjska in štajerska sta bili strahovito prizadeti zaradi ponemčevalne politike Adolfa Hitlerja; v italijanski coni pa so stali na eni strani stari politiki, ki so hoteli predvsem počakati na navodila begunske vlade, za katera so vedeli, da bodo slej ali prej prišla v eni ali drugi obliki; duhovščina, ali bolje Cerkev, ki je morala vzpostaviti nek stik z okupatorjem, da zagotovi možnost nadaljnjega delovanja med verniki; ljudje, ki jim je bila v splošni zmedi prva misel — obstanek; in potem peščica partijskih agitatorjev, ki je — pravilno — slutila, da je dozorel čas za uresničitev njihovih ciljev.

Tako je bilo v okviru Osvobodilne fronte formirano novo „narodno vodstvo“. Vidni člani partije, nekaj naivnih krščanskih socialistov, dva ali trije „predstavniki“ Sokola, pa nekaj poznanih „kulturnikov“. Da so bila vsa imena javnosti popolnoma nepoznana, tega novega „vodstva“ ni motilo: z dogodki, ki jih je pripravljalo, je bilo zagotovljeno, da se bodo za vselej vžgala v spomin slovenskih ljudi.

Italijanska politika v zasedeni Sloveniji je bila — v primerjavi z nemško — za Slovence sprva torej gotovo vsaj znosna. V kolikor je k temu prispevala prav skupna verska pripadnost, je nemogoče soditi; toda odnosi so bili tako korektni, da so mnogi primorski emigranti in tudi sa-

mi primorski Slovenci Ljubljancanom očitali: v dveh mesecih ste se „po-italijančili“!

Seveda idila ni mogla trajati. Bodisi pod vtisom prvih „osvobodilnih“ izjav, ali pod pritiskom fašistične stranke se je italijanska oblast odločila, da Ljubljani da čimprej in čimbolj popoln videz italijanskega mesta. Uvedeni so bili dvojezični napisi, oba časopisa sta morala objavljati na prvi strani uradna italijanska vojna poročila v italijanščini in slednjič: pasti sta morala spomenika obema kraljema: Petru in Aleksandru.

To se je zgodilo sredi poletja 1941; in to s takšno brezobzirno brutalnostjo, da so morali biti razjarjeni celo tisti Slovenci, ki jim ni bilo ne do enega ne do drugega kralja. Petrov pred Magistratom je izginil tako-rekoč preko noči; Aleksandrov, ki je bil mnogo večji, je delal tehnični četi, ki je opravljala delo, več preglavie.

Da je bil ta spomenik podrt in ne umaknjen v kak muzej, je še toliko večja škoda, ker se je ob njem in zaradi njega v resnici razplamtela poslednja bitka med slovenskimi klerikalci in liberalci. Ko je bila sprejeta zamisel, naj bo Aleksandru v Ljubljani postavljen spomenik (prvi je v resnici že stal na Viču pred takratno meščansko, danes gimnazijsko šolo), je bilo seveda sproženo vprašanje — v kakšni obliki. Klerikalna stran, ki ji „pravoslavni kralj“ nikdar ni bil preveč pri srcu, se je zavzemala za „Bolnišnico kralja Aleksandra“, se pravi za zavod, ki je bil Ljubljani v resnici potreben in bi torej le nosil ime „viteškega“ kralja. Liberalna stran pa se je zavzemala za spomenik v klasičnem pomenu besede, se pravi za kraljev kip, ki naj bi stal nekje sredi mesta. Arhitekt Plečnik se je lotil te ideje in je predložil nekakšne „rimske Propileje“ na kraju „kazinskega vrta“, ki bi bil nekako povezan s parkom „Zvezda“, kjer naj bi stal spomenik. Ta zamisel je bila za finančne zmogljivosti odbora za spomenik očitno preveč ekstravagantna; zato je prevladala preprostejša zamisel spomenika sredi parka Zvezda. Odkril ga je septembra leta 1940 Aleksandrov sin Peter. Tako je ta spomenik v resnici stal na svojem mestu manj kot leto dni. Klerikalna stran je s tem dobila posebno zadoščenje: bolnišnica, ki so jo oni predlagali, tudi če ne bi bila dograjena, bi preživel tudi italijansko okupacijo.

Italijani so namreč spomenik najprej „zaplankali“ in ga potem enostavno in divjaško razbili. — Ves zanj zbrani denar je šel v nič!

Razbili pa so seveda še mnogo več: ljudje so se ob tem vandalizmu zamislili in spoznali, da so vse italijanske obljube o spoštovanju slovenskih tradicij itd. najbrž votle, in da ti ljudje resno jemljejo geslo, ki so ga pričeli mazati po ljubljanskih poslopjih: „Lubiana sempre italiana.“

Spremembo v razpoloženju prebivalstva so seveda opazili tudi Italijani sami. Poročilo iz tistega časa, poslano v Rim, pravi:

„Razrušitev spomenika kralja Aleksandra v Ljubljani je napravila na prebivalstvo mučen vtis in zapustila veliko pobitost; saj je upalo, da ga bodo premestili ali pa postavili v kak mestni park ali muzej. Spomenik, ki je bil umetniško delo Splitčana Meštroviča (to je seveda zmotno: izdelal

ga je Lojze Dolinar), je stal dva milijona dinarjev, ki jih je zbralo prebivalstvo pokrajine. Nekateri pripisujejo njegovo zapoznelo razrušitev nemški zahtevi. Slovenski nacionalisti in komunisti so ta dogodek izrabili in začeli širiti govorice, da bo ljudstvo v kratkem doživelo uničenje spomenikov svojih dragih pesnikov in pisateljev, da ga s tem vzpodbuja k uporabi s sabotажnimi akcijami, poudarjajoč, da bodo Italijani s krvjo plačali, ker so podrli spomenik.“ (Zbornik dokumentov, VI-I, str. 313)

Nekaj dni za tem je bilo poslano še eno poročilo, ki se nanaša na isti problem:

Opažen je velik naval na ljubljanske knjigarne, kjer kupujejo razglednice s sliko spomenika kralja Aleksandra ob priliki odkritja. Razglednice so bile zaplenjene.“ (Istotam, str. 327)

Aleksandrov spomenik je bil kasneje v navalu dogodkov pozabljen; toda dejstvo ostane, da je bila tista prva okupacijska „idila“ v Ljubljani zrušena pod udarci „macol“ in drugega orodja, pod katerimi je padel tudi Aleksander. Na kraj spomenika so ljudje še precej časa prinašali cvetje.

Komunistični Osvobodilni fronti je koristil tudi ta incident: bila je še veliko prešibka, da bi prišla na dan s pravo barvo, zato se je skrila za nacionalistično masko ter še vnaprej izrabljala domoljubna čustva Ljubljčanov in drugih Slovencev v italijanski zasedbeni coni in drugod. Samo tako je namreč lahko upala v uspeh dveh prvih akcij ob koncu leta 1941, s katerima je hotela potrditi svoj sloves kot osrednja „narodna“ ustanova ter položiti temelje za bodoče revolucionarne akcije.

Čeprav namreč so se v tistem času že dogajali tudi nasilni incidenti in se je po Ljubljani odkrito govorilo o „četnikih“ v krimskih gozdovih, se je vodstvo OF v mestu vendarle odločilo za pasivno demonstracijo, ki naj bi Italijane opozorila, da so v resnici na tujih tleh. Tako sta bili organizirani akciji za dan 29. oktobra in 1. decembra, to je na dan, ko je bila v Ljubljani leta 1918 oklicana Država SHS, odnosno na dan, ko se je ta država zedinila s kraljevino Srbijo v kraljevino SHS. Oba datuma torej nimata absolutno nič skupnega s komunistično zgodovino; pač pa sta oba takrat pomenila pomembna mejnika v zgodovini slovenskega naroda. Zato je akcija tudi doživela tak uspeh. OF pa teh dveh dni ni nikdar več uporabila v svoje propagandne namene.

Z uspelima manifestacija 29. oktobra in 1. decembra leta 1941 se je nekako zaključila „otročka doba“ Osvobodilne fronte. Tisto zimo namreč je komunistom uspelo, da so v Ljubljani zgradili strukturo celotne organizacije in se je potem spreminjala samo po osebah, ki so v njej delovale. Od jeseni naprej so bile aretacije vse pogostejše in treba je bilo nadomestiti izgubljene delavce.

Lahko pa bi označili to dobo tudi kot dobo, v kateri so bile zagrešene tri osnovne politične napake, ki so imele usodne posledice ne le za Ljubljano, temveč za ves slovenski narod.

Prva je bila zagrešena takoj ob razpadu, ali bolje, ob vojaškem porazu kraljevine. Slovenija je takoj v prvih dneh vojne izgubila vse zveze

z Beogradom, odnosno z vlado, ki pa je seveda PRAVNO kljub temu še vedno obstajala in so jo zavezniki, ko se je pojavila na Bližnjem vzhodu in kasneje v Londonu, tudi takoj priznali. Država torej NI razpadla, četudi je bila njena vojska poražena.

Politični predstavniki so tedaj skušali obdržati vsaj nekaj oblasti in kontrole nad dogajanjem in so se povezali v takoimenovani Narodni svet, ki naj bi v odsotnosti vsake druge državne avtoritete skrbel za „narodov blagor“. Komunisti so se takrat ponudili, da v tem svetu sodelujejo, toda stari politiki so jih zavrnil, češ da (komunisti) nimajo nobene legitimacije in da so v resnici ilegalna, prepovedana skupina. Težko si je misliti, da ne bi komunisti, tudi če bi bili sprejeti v Narodni svet, skušali prevzeti oblasti, ali celo izvesti revolucijo, toda ekskluzivzem starih politikov je bil v tistem trenutku zgrešen, ker bi bilo takrat mogoče spremljati ali nadzorovati vsaj del akcij komunistične partije in jo, če bi prestopila določene meje, legalno izključiti od nadaljnjega delovanja v Narodnem svetu.

Seveda je najbrž res, da je partija sporočila svojo željo za vstop v Narodni svet samo zato, ker je vedela in hotela, da bi bila zavrnjena. Ko so je namreč to zgodilo, je proglasila samostojno akcijo, pridobila krščanske socialiste in že omenjene „sokolske“ predstavnike ter se z njimi povezala najprej v Proti-imperialistično fronto, kasneje pa v Osvobodilno fronto. Prvi napaki je torej sledila druga — nobena pa ni vodila do skupnega nastopa vseh slovenskih političnih skupin.

Tretja napaka je bila zagrešena s tisto nesrečno ljubljansko „konzulto“. Kot za duhovščino, je tudi za svetne predstavnike veljalo, da je bil nek stik z okupatorjem neizogiben. Toda z včlanjenjem v konzulto si je večina političnih predstavnikov, ki je vstopila vanjo, odžagala vejo, na kateri je sedela, obenem pa je dokraja kompromitirala ne le „meščanske stranke“, temveč tudi vse, ki se jim je upirala ideja „direktne akcije“, kakršno je pričela propagirati Osvobodilna fronta. Res je bila konzulta muha enodnevnica, toda škoda, ki jo je povzročila, je ostala nepopravljena do konca vojne in revolucije. Pri tem pa je treba poudariti, da tega vprašanja doslej še nihče ni obdelal do potankosti, da niso poznane vse okoliščine in da je povsem možno, da so bili ti ljudje prisiljeni dati svoja imena in potem tudi potovati v Rim, da se poklonijo „Duceju“. Toda na stvari sami se s tem nič ne spremeni!

Tretja napaka je v resnici napaka samo s splošnega, vsenarodnega stališča. Zagrešila jo je Osvobodilna fronta; vendar zanjo to ni bila napaka, temveč zavestna, premišljena odločitev. Vrgla je namreč med ljudi geslo: kdor ni z nami, je proti narodu. Ta miniatura politična skupina se je torej ob dvomljivi podpori posameznikov z enega in drugega krila medvojne političnega življenja proglasila za edino voditeljico odpora proti okupatorju in je vnaprej proglasila za izdajalca vsakogar, ki bi si drznil pomisliti na organizacijo odpora izven njenega okvira.

Vsakomur, ki se je ob tem zamislil, je moralo postati jasno, da tega

„pravila“ Osvobodilne fronte ne bo mogoče izpolnjevati drugače, kot z nasiljem. V slovarju slovenskega jezika se je tisti čas pojavila beseda „likvidacija“, ki pa ni imela nič opraviti s trgovinstvom. Likvidirati je bilo treba ljudi, ki so se temu ukazu Osvobodilne fronte upirali in so zato postali „izdajalci“. Tako sta padla Emmer in Praprotnik.

Likvidacije so se pričele, duhovi so se ločili: 17. maja 1942 je odšla na teren prva skupina oboroženih ljudi, ki ni bila pod kontrolo Osvobodilne fronte.

BELA KNJIGA

Druga izdaja naše BELE KNJIGE, je izšla za 40-letnico Vetrinjske tragedije.

Naj danes navedemo samo nekaj splošnih podatkov, ki se nanašajo na drugo izdajo:

Število registriranih žrtev komunistične revolucije in vrnjenih domobrancev je občutno višje od onega, ki je navedeno v prvi izdaji in Dopnilu.

Iz zgolj tehničnih razlogov, pa da se prihrani na urejevanju in fizičnem delu, so imena v drugi izdaji navedena po abecednem redu; s tem, da je družinsko ime navedeno samo enkrat, poleg njega pa prva imena vseh oseb z istim družinskim imenom in kraj njihovega rojstva odnosno bivanja.

V prvi izdaji je bilo največ težav in največ napak pri uvrščanju posameznikov v občine. Ker je danes, po 40 letih, občinska razdelitev v Sloveniji popolnoma drugačna, je bil v tem še en razlog, da so imena navedena po abecedi.

Celotna knjiga je razdeljena na štiri obdobja:

- a) od razpada Jugoslavije do srede julija 1942;
- b) od srede julija 1942 do 8. septembra 1943;
- c) od 8. septembra 1943 do 8. maja 1945;
- d) po 8. maju 1945.

Vsi navedeni podatki vsebujejo samo DRUŽINSKO IME, lastno ime in rojstni kraj odnosno bivališče posameznika. Podrobnosti smrti NISO navedene, zato bo prva izdaja Bele knjige še vedno služila in je nikakor ne gre zametavati.

Glavni odbor smatra, da je z izdajo popravljenih in izpopolnjenih Bele knjige uspešno izpopolnjena ena prvotnih nalog naše organizacije. Da bi se dalo te sezname še bistveno izpopolniti, se ne zdi verjetno; razen, če se odpro arhivi v Ljubljani. Popravki, ki bodo prejeti po izidu, bodo shranjeni z vsem ostalim dokaznim gradivom.

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Slovenski narodni odbor

želi vsem Slovincem in Slovenkam v domovini, v zamejstvu in v zdomstvu milosti polne božične praznike ter mirno in srečno novo leto.

Ohranimo tudi v novem letu trdno vero v obstoj slovenskega naroda. V tisočštiristo letih je naš narod prestal mnogo hudega, je doživel mnogo napadov od vseh strani, je krvavel iz nešteti ran, pa je kljub temu obstal. Preživel bo tudi sedanjó težko dobo in se otresel vseh, ki mu kratijo svobodo in samostojnost, ki uničujejo slovensko zavest in kulturo ter ogrožajo slovenski jezik.

Zaupajmo v nov prerod slovenskega naroda. Zavedajmo pa se, da sta rešitev in novo vstajenje slovenskega naroda tudi v naših rokah, dokler bo med nami vladal duh politične demokratičnosti, močne organizacijske enotnosti, ki ne odklanja različnosti, predvsem pa velika ljubezen do vsega slovenskega. Slovenski narodni odbor skuša z vsemi svojimi silami delati v teh praveh, prosi pa za pomoč in sodelovanje vse Slovence dobre volje, da skupaj zgradimo lepšo slovensko prihodnost.

Za Slovenski narodni odbor:

RUDOLF SMERSU

(predsednik)

DIOCESE OF OAKLAND

November 7, 1985.

Rev. Vladimir Kozina

.....

Oakland, Ca. 94610

Dear Father Kozina,

I am happy to inform you that you have been honored by the Holy See for your years of distinguished and dedicated service to the Church.

At my request you are being awarded the Benemerenti Medal, which was originally established by Pope Pius VIII. This medal is awarded in recognition for outstanding service to the Church.

On Sunday, December 8, the award will be presented at a dinner for your family and friends and for the clergy of the Diocese at the Cathedral Center in Oakland. There will be a social at 5:00 PM followed by dinner at 6:00 PM.

.....

May I be the first to offer my congratulations on this well deserved honor and to assure you of my continued prayers.

Sincerely,

+ John S. Cummins

Bishop of Oakland

ŠKOFIJA V OAKLANDU

7. november 1985

Rev. Vladimir Kozina

.....

Oakland, Ca. 94610

Dragi oče Kozina!

Srečen sem, ko Vam sporočam, da Vas je Sveta Stolica odlikovala za leta Vaše odlične in predane službe Cerkvi.

Na mojo prošnjo Vam je bila podeljena Zaslužna medalja, ki jo je prvotno ustanovil papež Pij VIII. Ta medalja je podeljena v priznanje za odlično službo Cerkvi.

V nedeljo, 8. decembra bo v Katedralskem centru v Oaklandu odlikovanje izročeno na obedu za Vašo družino in prijatelje, kakor tudi za diocezansko duhovščino. Ob 5. uri popoldne bo družabni sestanek, ki mu bo ob 6. uri popoldne sledil obed.

.....

Naj bom prvi, ki Vam čestita k tej dobro zasluženim časti in Vam zagotavlja svoje nenehne molitve.

Iskreno

+ John S. Cummins

škof v Oaklandu

Tudi Zveza, društva in glasilo TABOR se navdušeno pridružujemo čestitkam za nedvomno zasluženemu odlikovanju ne samo neutrudnega delavca v vinogradu Gospodovem, temveč tudi našega sodelavca — neugnane, vztrajnega borca za BOGA — NAROD — DOMOVINO. Po naših molitvah in na priprošnjo mučencev njegove družine naj mu Vsemogočni nakloni še mnogo, mnogo zdravih in plodonosnih let na vseh poljih njegovega delovanja!

NAŠI MOŽJE

Tokrat se bomo spomnili onih mladoletnih domobrancev, ki sedaj stopajo v vrste 60-letnikov.

Prvi je Srečo Šivic, ki se je rodil 13. januarja 1926 v Cegelnici pri Novem mestu. Kot 16-letni študent novomeške gimnazije je skupno s svojim starejšim pok. bratom Nikotom stopil že septembra 1942 v prvo skupino „Štajerski bataljon“ v št. Joštu, ki ga je vodil pok. kapetan Milan Kranjc. Srečo je ostal ves čas v novomeški skupini; v začetku kot vaški stražar, a pozneje kot domobranec. Ko se je formiral novomeški udarni bataljon, je bila tudi Mrakova četa, v kateri je bil Srečo, vključena v ta

bataljon. Nešteto je bilo pohodov in borb, ki se jih je udeležil. Pred koncem vojne je bil ranjen in se je kot ranjenec umikal z novomeškimi ranjenci nekaj dni pred koncem vojne. V prejšnjem Taboru šte. 11-12/85 nam je sam podrobno opisal ta umik v članku „Zadnji vlak“, katerega je posvetil rešiteljici tega transporta, domobranski bolničarki „Ireni“ — Ivanki Primožič.

Kljub temu, da je imel pri delu v Argentini težko nesrečo in postal invalid, mu je ostalo domobranstvo sveta stvar in ob vsakem srečanju z njim vedno naš pogovor nanese na one čase.

Drugi je **Franc Ovniček** - „France“, ki bo dopolnil februarja letošnjega leta 60 let. Rodil se je v vasi Dolž pri Stopičah.

Še kot mladoletnik se je zaradi prepričanja in varnosti zatekel v Novo mesto, kjer je stopil v vrste protikomunističnih borcev. Bil je domobranec „Rupnikovega udarnega bataljona“ kot „trobentač“. Ob koncu vojne je bil ranjen in se je zdravil v Novem mestu ter se je umikal z novomeškimi ranjenci, kar je opisal Šivic v poglavju „Zadnji vlak“, in se tako rešil vračanja — smrti.

Tretji je **Bogdan Kosančič**, ki se je rodil 7. februarja 1926 v Boštanju (Sevnica) ob Savi.

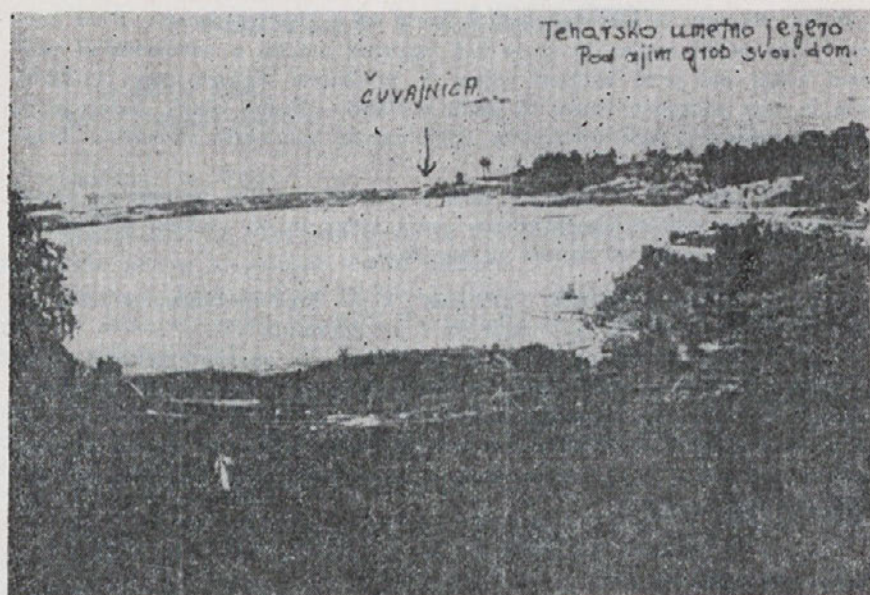
Dolga je vrsta let Bogdanove protikomunistične borbe. Končno je prišel z ostalimi v Vetrinje in je bil v zadnjem transportu vračancev, ki je bil vrnjen 31. maja 1945. Bil je to 1. polk pod poveljstvom podpolkovnika Emila Cofa. Takrat pa se je že z gotovostjo vedelo, da jih vračajo v Jugoslavijo; zato je bilo vsem naročeno, naj zapustijo transport. To je Bogdan naredil in se tako rešil s'gurne smrti.

Vsi trije 60-letniki živijo v San Justu oziroma v I. Casanovi, Buenos Airesu. Mogoče je še kateri 60-letnik, ki je izpadel, a na žalost nam niso znani podatki.

Vsem trem „mladeničem“ želimo, da bi nam jih Bog ohranil še mnogo let zdrave in čile med nami!

Teharsko jezero – slovenskih fantov grob

Pričujoča slika predstavlja Teharje, kjer je pokopanih nad 28.000 slovenskih domobrancev, srbskih četnikov in dobrovoljcev, hrvaških borcev in številnih civilistov, med njimi mnogo družin z otroci. Domačini iz te okolice še danes pripovedujejo o grozotah tistih dni. Ker so bila grobišča zelo plitva, je divjačina izgrebla nešteto človeških kosti, zato so komunistične oblasti, da bi prikriale svoje zločine, navozile gramoz in pokrile z njim grobove. Ob spodnji strani so zgradili umetni nasip in tako nad množičnimi grobovi med hribovjem in nasipom ustvarili umetno jezero. Pod njim počivajo tisoči, ki so padli pod streli brata-morilca.

Tamkašnji ljudje so prepričani, da bo nekoč sredi tega jezera stalo božjepotno svetišče, posvečeno vsem, ki so padli za Boga, narod in domovino.

Slava Vam, padli junaki!

(Slovenska država, Toronto, št. 9, 1985)

IZ DRUŠTEV

Okrožnica št. 1

Dragi soborci-domobranci!

Iskrene in vdane pozdrave vam vsem, kjerkoli so sedaj vaši domovi.

Rad bi se vam osebno predstavil kot predsednik — in to bom tudi skušal v bodoče storiti, kadarkoli in kjerkoli bo to mogoče. Zaenkrat pa tem potom želim želim vse dobro vam in vašim dragim.

Naj mi bo dovoljeno zapisati, kako močno si želim, da bi me sprejeli vsi člani organizacije, kakor so me sprejeli vaši delegati na občnem zboru v Torontu dne 31. avgusta 1985. Boste pač razumeli, da bi težko vršil posle ob zavesti, da sem nekaj usiljenec. Prosim vas zato — povežimo se v duhu v tesne vrste, kakor za borbo doma, in posvetimo vse sile, sposobnosti in ljubezen delu za našo organizacijo.

Za nami so žalne komemoracije ob priliki 40-letnice domobranske tragedije, ki so bile letos posebno skrbno pripravljene in izvedene. Posebej moramo čestitati Clevelandčanom za veličastno prireditev na Orlovem vrhu. Toda komunizem še vedno obstaja in skuša organizirati svoje celice po vsem svetu. Zato tudi mi ne smemo prenehati z bojem proti širjenju komunistične ideologije. Bog nas je ohranil pri življenju ravno s tem namenom, da kot žive priče komunističnih grozodejstev — umorov — požigov — rušenja cerkva in šol — pričamo svetu o tem, razgaljamo komunizem in se borimo proti njemu vedno in kjerkoli smo!

Danes prihaja komunizem med nas z vabljivimi krilaticami, v lepih maskah domoljubja, kulture, dobrotelosti in tako dalje. Če pa razbijemo te maske, se prikaže gnusen in lažniv obraz komunista.

Ali nam niso naši pokojni borci pustili nepisano podobno naročilo — testament: „Bratje in sestre — naše delo za Boga, narod in domovino — nadaljujte!“ Mar jih ne bomo poslušali in delo nadaljevali? Grešili bi, če ne bi pričakovali pri tem delu božje pomoči.

Zgodovina nas uči, da Stvarnik pokliče narode ob svojem času na preizkušnjo, da se izkaže, ali ima dotični narod še pravico do koščka zemlje na tem planetu. Domobranci so za nas uspešno prestali to preizkušnjo pred božjo komisijo. Ne zapravimo torej pravice, ki so jih domobranci priborili za naš narod! Pridobili so te pravice, ker so skušali živeti tako, da so bili v dobrih odnošajih z Bogom in s sočlovekom na zemlji — zavedajoč se, da se je treba za svobodo vedno boriti, kakor je to naglašal pokojni general Rupnik.

Živimo in delajmo torej po zgledu, ki so nam ga dali domobranci! To smo dolžni storiti za naše doma, ki ne morejo svobodno govoriti — posebno smo to dolžni doraščajoči mladini, ki išče resnice — dolžni pa tudi Bogu, ki nas je ohranil pri življenju.

Bog — Narod — Domovina!

Ludvik Kolman

predsednik

Okrožnica št. 3

Decembar 1985

Društvom, članom in odbornikom glavnega odbora:

Dragi soborci!

Bližamo se štiridesetemu Božiču, ki ga obhajamo daleč od svoje domovine. Mnogi, ki so z nami obhajali prvega v enem ali drugem taborišču, so odšli v tisto Veliko taborišče, kjer so zbrani tudi naši mučeniški bratje in soborci.

Ko je krščanstvo določalo svoje praznične dneve, je Božič, dan rojstva Gospodovega, določilo na dan, ko se prične noč spet krajšati, dnevi pa daljšati; se pravi na dan, ko se začne zmagoslavni pohod upanja in resnice, da potem na Veliko noč doseže svoj triumf — VSTAJENJE.

Po štiridesetih letih, posebej pa še po letu, ki je pravkar minilo, lahko rečemo, da se je tudi za nas ta zmagoslavni pohod definitivno pričel. V domovini, kjer se je nekoč o strahotnem zločinu v Kočevskem Rogu govorilo samo pritaženo, so bile sedaj postavljene glasne zahteve po dokončni popolni pravici. Zares oblast nanje še ni uradno odgovorila, toda prej ali slej bo prisiljena v to. Teh zahtev ne bo več mogoče zadržati.

Resnica je na pohodu, narod v domovini jo zahteva in zahtevamo jo mi, iz katere sredine je bil iztrgan naš najboljši del.

V tem duhu vam, dragi soborci, Glavni odbor TABORA ZDSPB želi mir blagoslov božji v tem svetem božičnem času, naj vas in vaše družine objame duh pričakovanja in upanja, ki se morata izpolniti, tako kot se je v betlehemskega hlevu izpolnila davna želja človeštva po odrešenju.

Odrešenje torej mora priti; resnica mora zmagati!

Veseli Božič in srečno Novo leto 1986!

Glavni odbor TABORA ZDSPB

NA REDNEM LETNEM OBČNEM ZBORU TABORA ZDSPB

ki je bil 31. avgusta 1985 v Torontu, Kanada, je bil izvoljen glavni odbor Zveze, ki ga sestavljajo sledeči odborniki za poslovno dobo 1985-1987, in ki je nekoliko drugačen kot smo ga objavili v Taboru šte. 11-12/85:

Predsednik: **Ludvik Kolman.**

Podpredsedniki: so vsi predsedniki krajevnih društev, prvi pa vsakokratni predsednik clevelandskega društva Tabor.

Tajnik: **Florjan Slak.**

Blagajnik in socialni referent: **Ivan Palčič.**

Zgodovinski referent: **Stane Pleško - P. Borštnik.**

Nadzorni odbor:

Predsednik: **Milan Dolinar.**

Odbornika: **Vili Zadnikar in Dušan Dimnik.**

Prosimo popravite, kakor tudi, da nam oprostite. **Op. ur.**

29. REDNI OBČNI ZBOR TABORA ZDSPB

(31. avgusta 1985 v Torontu, Kanada)

Posvečen je bil materam in očetom padlih in živih slovenskih domobrancev.

Dnevni red zborovanja:

Otvoritev občnega zbora.

Pozdrav in molitev.

Enominutni molk za umrle člane v tem letu.

Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

Poročilo zgodovinskega referata.

Poročilo blagajnika.

Poročilo predsednika.

Debata na poročila.
Poročilo nadzornega odbora in razrešnica.
Nadzorni odbor predstavi novi glavni odbor.
Novi predsednik prevzame predsedstvo občnega zbora.
Debata in predlogi novemu glavnemu odboru.
Slučajnosti.
Zaključek z domobransko pesmijo.

Zajec Milan

Poročilo predsednika TABORA ZDSPB

Leto 1985 je leto junakov, spomin na pokol slovenskih domobranskih bataljonov pred 40 leti. Spomin na žalost slovenskih mater in očetov, ki so vzgajali svoje sinove v zdravem slovenskem duhu, da bi vse storili za dobrobit slovenskega naroda. Je spomin in žalost vsega slovenskega naroda za junaki, slovenskimi domobranci, ki so bili na sramoten način izdani po Angležih in po Titovih komunistih mučeniško pomorjeni brez sodnega postopka v Kočevskem Rogu, Teharjah, Podutiku in drugih krajih širom Slovenije. Zato je tudi to leto posvečeno junakom, slovenski domobrancem, ki so pred 40 leti mučeniški umirali za Boga — Narod — Domovino.

Skoraj vsi na tem občnem zboru navzoči smo bili osebno povezani in poznani z njimi. Z njimi smo hodili na patrole, z njimi sodelovali na domobranskih pohodih v borbah, ko smo čistili po Sloveniji Titove komunistične partizane in lajšali življenje zatiranemu slovenskemu narodu. Ta povezanost z njimi nas je povezala, da smo po njihovi smrti zopet ustavili TABOR ZDSPB, ki v tej organizaciji nadaljuje začeto delo generala Rupnika in pomorjenih slovenskih domobrancev; vse iz ljubezni do slovenskega naroda. In zato smo lahko ponosni, da izpolnujemo njihovo oporo, ki so nam jo zapustili, da branimo slovenski narod pred komunizmom, da razkrinkamo komunistične zločine in da povemu vsemu svetu, da je komunizem zlo in nesreča za vse narode na svetu.

Upam, da smo v tem letu 1985 svoje poslanstvo na lepi višini izvršili, kar se tiče TABORA ZDSPB za to spominsko leto junakov. Bila je ponovno natiskana „Bela knjiga“ z dodatnimi imeni, ki so jih pomorili Titovi komunistični partizani v letih 1941 do 1946, kar je v sramoto komunističnemu režimu in slovenskim partizanom. Po zaslugi Tabora ZDSPB je že napisana knjiga po svetovno znanem zgodovinskem pisatelju grofu Nikalaju Tolstoju o predaji slovenskih domobrancev po Angležih Titovim partizanom v letu 1945. Knjiga bo na svetovnem trgu prve mesece v letu 1986. Tabor ZDSPB je s pomočjo svojih idealnih članov pripravil spominske razglednice z lepimi portreti za to spominsko leto. Bilo je veliko dopisov in člankov; tako v naših okrožnicah, v Taboru, v Ameriški domovini, v Slovenski državi in lepi odlomki povedani na slovenskem radiu v Clevelandu. Zato pohvalim vse, ki so sodelovali pri uspešni zaključni spo-

minski proslavi na Orlovem vrhu Slovenske Pristave, Geneva, Ohio. Za vse vaše sodelovanje vam najlepša hvala.

Hvala lepa vsemu zveznemu odboru in krajevnim društvom ter vsem članom za razumevanje in pomoč, da tako lahko nadaljujemo delo pomorjenih domobrancev in branimo ideale BOG — NAROD — DOMOVINA.

Novemu odboru pa želimo veliko božjega blagoslova pri delu.

Poročilo zgodovinskega referenta

Delovanje zgodovinskega referenta v pretekli poslovni dobi je bilo osredotočeno v drugi izdaji Bele knjige, ki je izšla v predvidenem roku, se pravi pred proslavo 40. obletnice Vetrinja.

Kot je razvidno, so besedila ostala v glavnem ista kot v prvi izdaji, dodana pa sta angleški in španski povzetek. Seznami ubitih, padlih in vrnjenih so bili sestavljeni na osnovi prve izdaje, dopolnila iz leta 1975, seznama, ki nam je bil izročen v Argentini, in popravkov, ki smo jih prejeli.

Uredništvo se je od vsega začetka zavedalo, da tudi druga izdaja ne bo mogla biti popolna, ker je pač preteklo štirideset let in niti zapisani podatki niso več zanesljivi. Tako so bili v letu dni trdega dela sestavljeni sezname v današnji obliki. Ker jih ni mogoče spreminjati in ker je to po vsej verjetnosti naša zadnja publikacija te vrste, se ob tem vprašanju NAČELNO ne bi imelo smisla ustavljati.

Dotakniti pa se je treba nekaterih pripomb, upravičenih ali neupravičenih, ki so se pojavile in zaslužijo pojasnila.

PRVIČ — vprašanje seznama, ki nam je bil prav s tem dejanjem sprožen razvoj, ki nam v resnici škoduje. Kot prejemniki seznama smo se ljudem, ki so nam ga izročili, zahvalili. Nekateri so to kritizirali, češ da so ti ljudje ves čas vedeli, kje se ta seznam nahaja, pa nam ga niso dali na vpogled. Očitek je upravičen; toda v olikani družbi se človek, ki nekaj prejme, zahvali za to. To je eno osnovnih pravil človeškega občeovanja.

Seznam nam je bil v veliko oporo, odnosno brez njega sploh ne bi mogli pripraviti nove izdaje Bele knjige. Dejstvo pa je, da so ljudje, ki so ga pridrževali vsa ta leta, napravili naši stvari, se pravi stvari protikomunističnih Slovencev NEPOPRAVLJIVO ŠKODO, ker mnogih podatkov enostavno ni bilo več mogoče preveriti: ljudje, ki bi nam lahko pri tem pomagali, so pomrli. Škoda je toliko večja, ker za to pridržanje ni absolutno nobenega veljavnega opravičila: seznam nam je bil odtegnjen iz zgolj političnih razlogov. V tem je zgodovinska krivda ljudi, ki so o tem odločali.

DRUGA pripomba se nanaša na zanesljivost seznamov. Kot rečeno, se je uredništvo od vsega začetka zavedalo, da tudi druga izdaja ne bo absolutno zanesljiva. Zato je zgodovinski referat TAKOJ OB ZAČETKU DELA za drugo izdajo z javnimi pozivi in članskimi okrožnicami pozval vse člane in javnost, naj še enkrat pregledata prvo izdajo in sporočita popravke, napake in dodatna imena:

Odziv je bil skromen. Odgovorov na razmnoženi „argentinski“ seznam praktično ni bilo, razen iz Clevelanda in za Gorenjsko domobranstvo iz Buenos Airesa. Povedati pa je treba, da so pri zbiranju učinkovito sodelovali tudi nekateri posamezniki iz organizacije Vestnika.

Ob vsem tem bi bilo preveč pričakovati, da bo uredništvo samo „odkrilo“ napake in ugotovilo imena, ki doslej še niso bila objavljena. Iz istih razlogov seveda so bile v drugo izdajo prenešene tudi nekatere pomanjkljivosti in napake iz prve.

Dalje: največja težava, ki spremlja vse naše publikacije, je v tem, da so že vnaprej ožigosane kot propagandni pamfleti brez neke resnične vrednosti, ali pa presoјane kot izraz posebnih interesov neke organizacije ali celo posameznikov. Uredništvo je zato bilo prepričano, da je treba iz druge izdaje odstraniti ali ne vključiti vse, kar bi moglo biti kakorkoli zavrnjeno kot propagandno govorjenje. Vse naše trditve o namenih in dejanjih Komunistične partije so podvržene kritiki ali argumentom, IMENA POBITIH, PADLIH IN VRNJENIH PA SO NEPODOKLJIVA. Teh dejstev ne more spodbiti nobena še tako prefinjena propaganda! Zato torej so bila nekatera besedila iz prve izdaje krajšana ali celo izločena.

In slednjič — zavedati se moramo, da je moč naših argumentov MORALNEGA in ne političnega ali celo propagandnega značaja. Svet še daleč ni pripravljen razumeti razlogov, ki so naš narod pognali v upor proti navalu Komunistične partije. Na zahodu še vedno prevladuje prepričanje, da je možna politična akcija proti komunizmu. Šele, ko bo svet do kraja spoznal značaj komunističnega gibanja, bomo mogli upati, da bo našla pravo razumevanje tudi naša samoobramba med revolucijo. Do tedaj pa moremo brez obotavljanja in pomislekov kazati samo na hekatombe svojih žrtev. VETRINJSKA TRAGEDIJA JE ARGUMENT, KI NAM GA NIHČE NE MORE IZBITI IZ ROK! Vetrinjska tragedija je zgodba ljudi, ki so bili zaradi svojega prepričanja pokončani brez pravega sodnega postopka. TA ARGUMENT PA ZAHODNI SVET DOBRO RAZUME!

Zgodovinski referat zato upravičeno smatra, da je z drugo izdajo Bele knjige zadovoljivo in učinkovito rešil svojo nalogo.

— — — — —

Blagajniško poročilo za glavno in socialno blagajno Zveze Tabor za 29. redni občni zbor

Iz tega poročila je razvidno, da se je v tem poslovnem letu razdelilo podpore našim potrebnim in sicer:

Podpora za Božič	1.050 kanad. dol.
Podpora za Veliko noč	770 kanad. dol.
Podpora v avgustu 1985	560 kanad. dol.
Skupno	2.380 kanad. dol.

Tako niso bili pozabljeni naši potrebni — invalidi.

✠ **Radivoj Rigler**

Zopet je posegla smrt v naše protikomunistične vrste. Po daljši bolezni je dne 10. januarja 1986 umrl v bolnišnici Grand Bourg (Vel. Buenos Aires) soborec Radivoj Rigler.

Pokojni se je rodil 23. decembra 1910. leta v vasi Hotič pri Litiji. Izbral si je vojaški stan in je bil aktiven častnik Kraljeve garde v Beogradu, kjer se je tudi spoznal z že pokojnim Antonom Potočarjem.

Vojno viro je preživel v Švici. Ker se ni hotel vrniti v domovino, ga je OZNA ozsodila na smrt češ, da je bil kolovodja med bivšimi vojnimi ujetniki, ki so odbili povratek v domovino in da je pripadal skupini, ki je pretepla Titovega emisarja, ki je februarja 1945. leta prišel v Švico z namenom, da spravi ljudi v Titovo vojsko.

Takoj ob ustanovitvi društva protikomunističnih borcev v Argentini je stopil v njih vrste in je tudi bil član starešinstva. V društvu je aktivno deloval in večkrat predaval o „Naši borbi proti komunizmu danes“. „Mi se danes borimo — ali pravilneje rečeno: morali bi se boriti za človeštvo, za rešitev človeštva pred komunizmom, ki je svetovni problem, ne samo slovenski. Zato se ne smemo zapreti sami vase, marveč smo dolžni po svojih močeh pomagati, da se ostvari svetovna protikomunistična fronta in potem v njej čim agilnejše sodelovati. Dokler je slovenstvo pod komunizmom, nima bodočnosti in bo izginilo, kot bodo izginile tudi vse druge narodnosti, če komunizem zavlada nad svetom.“

Ob delitvi društva protikomunističnih borcev v Argentini je pokojni Radivoj odločno zastopal stališče, da morajo biti protikomunistični borci neodvisni od političnih strank, ker samo tako lahko svobodno razvijajo svoje delo. To njegovo naziranje ga je privedlo v Tabor-DSPB, a ga ni oviralo, da ne bi sodeloval v „Vestniku“, ko je bil naprošen.

Pokojnega soborca Radivoja bomo ohranili v najlepšem spominu.

Naše globoko sožalje soprogi Adrijani in obema hčerkama z družinoma.

TABOR — DSPB — Argentina

ZAVETIŠČNE NOVICE

Prvo nedeljo v mesecu decembru se že več let spominjamo umrlih odbornikov, članov in dobrotnikov Rožmanovega zavetišča v San Justu.

Letos smo se zbrali v Zavetišču pri sv. maši 1. decembra 1985, ki jo je za pokojne daroval č. g. župnik dr. France Bergant.

V prvi vrsti smo se spomnili prvega uradnega predsednika te socialne ustanove pok. **Jožeta Musarja**, ki je ravno na ta dan pred 15 leti, t. j. 1. decembra 1970 umrl na posledicah težke nesreče.

Jožeta Jenka, ki je umrl 18. decembra 1970, in ki je bil glavni pobudnik za to ustanovo.

Dr. Srečka Baraga, umrl 1. februarja 1977.

Franceta Dermastja, umrl 26. oktobra 1980.

Poldeta Laha, umrl 27. aprila 1982.

Prof. Vinka Logarja, umrl 31. oktobra 1982.

Ivana Ahlina, umrl julija 1983.

Srečka Ruša, umrl 26. avgusta 1984 in

Rudolfa Keršiča, umrl 24. septembra 1984.

Kljub drugim prireditvam je bila udeležba pri sv. maši in kosilu zadovoljiva.

Po končani sv. maši je starešina borcev Tabor lic. **Ivan Korošec** pozdravil v naši sredini agilnega Taborjana **Jožeta Cerarja** iz Hamiltona, Kanada, ki nas je po 13 letih ponovno obiskal, a tokrat z ženo Kristino, in je obema želel, da bi lepo preživela teh nekaj ur med nami v Zavetišču. Pri kosilu pa je lic. Korošec pozdravil, čestital in podaril lično spominsko diplomo soborcu in odborniku Zavetišča **Francetu Avguštinu**, ki je 4. decembra 1985 izpolnil 60 let.

Tokrat smo dolžni zahvalo našim gospem za podarjene izvrstne potice. Zahvala vsem gospem v kuhinji, ki so pod spretnim vodstvom ge. Marije Podlogar pripravile okusno kosilo, zahvala strežnemu osebju a prav posebej zahvala našemu 60-letniku **Francetu Avguštinu**, ki nam je tokrat mojstrsko pripravil „asado“.

Zahvala velja, kot vedno, vsem, ki ste prišli in tako podprli naše socialno delo, ter Vam kličemo: na svidenje še drugič.

Zavetiščni odbor

Branko Rebozov

Vest o Vetrinjski tragediji

(Ob njeni 40-letnici)

Vso noč sem z grozo spal,
ne v izbi smrekovi doma,
sanjal sem, da sem v krsti ležal
in da so me matere žalostne
beli prsti kropili.

In sanjal sem strašne udarce,
da so črne rakve pokrov

čez mene s silo pokrili,
zabijali kruto žebljé
in so dolgi in ostri žebli
tudi mene s krsto prebili.

In sanjal sem grozne reči,
da so me v krsti zabitega
čez polje cvetoče nosili,
iz desk je kapljala kri,
nad menoj so krokarji krakali,
za menoj pa pogrebci vpili.

In sanjal sem blodnje,
da so zdrčale grobarske vrvi,
ko so me v črno jamo spustili,
lopate zvenčale so, kepe bobnele
in jaz sem ostal sam in kipeč od življenja,
zasut v gomili.

In ni bilo v črni to krsti,
in niso bili to žebli,
in niso to krokarji krakali,
in niso to vpili pogrebci!
in ni bilo v črni gomili.
Ah, kjer je biló tako strašno,
biló je za mojimi prsi.

Ko zvem, da so te, narod moj,
izdali perfidni Albijonci,
in ne sovražni okupatorji,
tvoji morilci bili so lastni sinovi,
in ti, domovina, ah, ti domovina,
bilá si od trupel krasotnih, mladeniških
polni in krvavi grobovi.

In sem molil in molil in klel,
in sem jih klel in klel in preklel
in z menoj so jih kleli in kleli,
in z menoj so molili in molili
vsi bodoči slovenski rodovi.

Kadarkoli in v kakršnihkoli okoliščinah bo zopet zasijala svoboda nad slovensko domovino, vedno bo nosila neizbrisen znak zgloda in žrtve Slovenskega domobranstva, ki je ob pravem času vsemu svobodoljubnemu človeštvu pokazalo pravo pot: B o g — N a r o d — D o m o v i n a !

24. novembra 1985

Dragi urednik!

Po odloku N. O. za Slovenijo velja 29. oktober kot slovenski narodni praznik in dan naše zastave.

Letošnji slovenski narodni praznik v osrednji hiši na Ramón L. Falcón v Buenos Airesu je bil večjega pomena. Vseboval je izjavo Slovenskega N. O. za leto 1985. Na ovitku programa so razvidni trije datumi, ki predstavljajo mejnike, ob katerih je naš narod doživel globoke družbeno-politične spremembe, ki so skozi eno stoletje izoblikovale slovensko javno življenje.

1848 in 1918 sta za veliko večino zdomcev močno časovno oddaljeni, četudi je tako predstavljena kontinuiteta zgodovinskega razvoja. Leta 1945 pa se vsi, ki smo stari 50 in več let, dobro spominjamo. Ob vsaki teh zgodovinskih prelomnicah so slovenski možje znali izbrati lepe besede glede zahtev slovenskega naroda. Tako je storila prva slovenska vlada leta 1918. Prav tako je ravnal prvi slovenski parlament na Taboru 3. maja 1945; a kakšni so bili rezultati v praksi, je poglavje zase, ker lepota in besedni zaklad slovenskega jezika očitno ne ustrezata dosežkom v praksi.

V programu Slovenskega N. O. beremo zelo lepe misli, ki so jih podali predsednik SNO Rudolf Smersu, dr. Tine Debeljak, dr. Marko Kremžar in arh. Jurij Vombergar. — Pričakovali smo, da bodo tile možje vsaj prav za 40-letnico Vetrinjske tragedije povedali nam zdomcem, domovini in svetu vso resnico, zakaj so slovenski domobranci nastali in se nesebično borili za svoj narod, kdo je bil njih inspirator in oče, ki je leta 1946 položil na oltar naše domovine svoje stare kosti.

Zgodovina naše polpretekle dobe je bila tudi tokrat predstavljena v stari, zakrpani obleki, ki nam ne dela pred narodom in svetom nobene časti. Bo to dejstvo sedanjí predsednik Slovenskega N. O. zopet opravičil s „spodrsrljajem“, kakor se to navadno dogaja, kadar gre za slovensko domobranstvo in gen. Rupnika? Verjeli smo, da bo novo vodstvo SNO popravilo hude napake iz preteklosti vsaj sedaj, ko je, ne od nas, v teku akcija za združitev borčevskih organizacij. Prišli smo končno do grenkega spoznanja, da lepe besede še ne pomenijo iskrenih želja za spravo. Prepad, ki zija med domobranci in političnim vodstvom, je globok in ni ga mogoče premostiti z dobrimi željami, ampak le s konkretnimi dejstvi. Namesto tega SNO povišuje samega sebe nad oblake, govori o svoji legitimnosti v zdomstvu in celo doma, kjer raste že tretja generacija Slovencev, ki o njem nič ne ve, a mu kljub temu po 40 letih odsotnosti iz domovine hoče biti vodnik. Nek svoboden slovenski zgodovinar bo nekoč po dolgem in resnem študiju vzrokov in posledic, ki so nas privedle do Vetrinjske tragedije, spregovoril končno sodbo o vsem in o vseh, ki so jo povzročili in so zanj odgovorni.

Iz globin kraških jam bo poslušal umirjene glasove domobranskih mučencev, ki ne bodo nič zahtevni do njega; hudi, zelo hudi pa bodo na one, ki jih še 40 let po nasilni smrti prikazujejo v popačeni obliki ali vsaj zatujejojo zato, da bi potešili svojo vest, ki ne najde miru! Kakšna bo njegova sodba si lahko predstavljamo.

29. oktober torej ni vseslovenski narodni praznik, ker so iz njega izključeni — izvrženi gen. Leon Rupnik in njegovi domobranci, to je ustvarjalci najčastnejšega poglavja naše zgodovine. Bo pa postal vseslovenski tedaj, ko bodo v njem našli prostora vsi, ki so se borili in umrli za Boga — Narod — Domovino.

Z borčevskimi pozdravi

N. F.

ZRN, 10. novembra 1985

Dragi g. Matičič!

Prav lepa hvala za Vaše pismo; veseli me, da ste vse v redu prejeli.

O „Teharskem jezeru“ Vam trenutno ne morem nič konkretnega povedati, ker nisem nič hodil tam okoli. Slišal sem le, da so že letos poleti dovažali s kamioni zemljo, žlindro in smeti (!) in da so z buldožerji delali nasip, visok približno dva metra. Videl vsega tega nisem, povedali so mi prijatelji. Bil sem namreč doma, tudi po žalostnem opraviilu. Umrli mi je oče in v torek smo ga spremili na zadnji poti.

Ob tej priložnosti sem — kot me je moj oče pred mnogimi leti naučil — pod velikim lesenim križem sredi pokopališča prižgal svečke tudi za pobite domobrance.

Če bomo šli za božične praznike spet domov, si bom šel Teharje oz. to gradbišče ogledat in bom naredil nekaj fotografij. V primeru, da bomo Božič preživeli tu, bom pa vsaj za Veliko noč gotovo doma. Kakorkoli že, čim bom izvedel kaj novega, Vas bom obvestil. Sicer pa mislim, da lahko navozijo toliko zemlje, kolikor hočejo: tega zločina niso mogli in ga ne bodo mogli zabrisati in skriti; ne pod zemljo, ne pod vodo, nikjer. Trdno sem prepričan, da bomo nekega dne vsa ta množična morišča odkopali, pa če jih bodo 1000 metrov globoko zasuli. In poskrbeli za dostojne grobove v blagoslovljeni zemlji. Ali vidite, dragi g. Matičič, še mrtvih se bojijo...

V Sloveniji val odpora proti priseljeni „južni brači“ in hkrati tudi proti nosilec te politike narašča. Višek je bil zaenkrat dosežen v obsežnih pretepih v Idriji v noči od 28. na 29. septembra letos, ko je skupina južnjakov pred Modro dvorano pretepla štiri domače fante. No in ker je v Idriji zaenkrat še vedno več Slovencev, se jih je okoli tristo zbralo in so pričeli mlatiti vsakega, ki ni govoril slovensko. Močni policijski kordoni so komaj preprečili, da niso zažgali spalnega naselja. Medtem pa je druga skupina slovenskih fantov jurišala na idrijski grad, kjer so demolarali sobe tamkajšnjih stanovalcev (tudi južnjakov). Milica je bila skoraj nemočna, dobili so okrepitev iz Ljubljane in Nove Gorice. Skoraj ves te-

den je vladalo obsedno stanje, zaprli so veliko mladih, predvsem Slovencev, blokirali vse dostope v in iz mesta. Vsakega, ki je nosil značko „Slovenija, moja dežela“, so avtomatično aretirali.

Oblast je vpoklicala tudi vojaško rezervo in civilno zaščito. Po Tolminu, Mariboru, Ljubljani in po drugih krajih so se pojavili napisi: „Idrija, mi smo z vami“.

Toliko za danes. Prejmite prav prisrčne pozdrave

Vaš vdani

Ne

8. decembra 1985

Spoštovani gospod Pleško!

Nisem stalni bralec Tabora, večino pa jih preberem in to z velikim zanimanjem. Čeprav sem vojno doživel kot otrok, ta pri nas na Koroškem ni pustila takih ran kot v komunistični Sloveniji, prizadeto pa doživljam usodo desettisočev. Prav na Koroškem, v zibelki slovenstva, se je začela njihova tragična pot. Priče povedo, da so jo junaško prehodili in končali.

Svet brez Boga, ki ga komunizem nasilno in s spletkami razširja po vsej zemeljski obli, je v popolnem nasprotju s človekovo naravo. Najlepše je to pokazala Poljska; ali bo kdaj tudi Slovenija?

Naš veliki rojak škof Rožman ni zaman pozival proti brezbožnemu komunizmu; zdi pa se mi, da smo v naši krščanski ljubezni do bližnjega preveč popustljivi, premalo pozorni na komunistične vrinjence. Na Koroškem moramo paziti na člane avstrijske komunistične stranke. Ta se vedno postavlja Slovincem v bran; kakšna taktika je v ozadju, ni težko uganiti.

Zato gospod Pleško, še več takšnih pisem, kot je vaše v Taboru šte. 5-6, potrebujemo. Slovenski narod se mora zopet prebuditi.

Razmišljal sem o vašem pismu gospodu Hornböcku. Res mnogo naredi Mohorjeva za Slovence, tem bolj jo moramo čuvati. Tudi jaz mislim, da je „napaka“ delo vrinjenca. Ga bomo našli?

Med drugim se moramo zamisliti tudi nad gospodom Vinkom Ošlakom. Ta agilni mož, ki že nekaj časa dela v Mohorjevi, je prišel gor kar naravnost iz Jugoslavije. Ne vem, če veste, da je bil še pred dobrim desetletjem hudo zagnan komunist. Tudi Celovski zvon je pisal o govoricah v Celovcu, ki da imajo gospoda Ošlaka za agenta UDBE. Toda brez ognja ni dima.

Spreobrnjenec je sicer na svetu mnogo, ruski disidenti so najglasnejši nasprotniki sovjetskega režima, vendar nekateri menda po dolžnosti.

Prepričan sem, da bomo zavedni Slovenci na Koroškem še naprej mejnik, ki ne bode prepuščal rdeče propagande. Da bi to dosegli, mora biti vez z zavednimi Slovenci bolj trdna.

Veselilo me bo, če vam bo moje pismo utrdilo prepričanje, da se Slovincem obetajo boljši časi.

Vljudno Vas pozdravlja

F. L.

Založništvom in pošiljateljem se lepo zahvaljujemo in toplo priporočamo.

THE SOUTH SLAV JOURNAL — Spring-Summer 1985, Vol. 8, No. 1-2 (27-28) — 7 Chesterford Gardens, London NW3 7 DD. — Editorial Board: N. Marčetić MA, U. Loring MA, M. Davis ALA, Z. Antić, D. Plešničar, P. Taylor, F. Pomeranz MA. — **CONTENTS: Features:** — Aleksa Djilas, *The Foundations of Croat Identity (I)*, A Sketch for historical re-interpretation. — Pedro Ramet, *The Miracle at Medjugorje, A Functionalist Perspective*. — Arshi Pipa, *The Other Albania, A Balkan Perspective* — Ante Kadić, Evelyn Waugh on the Partisans in Croatia (I). — **Viewpoint:** Milovan Djilas, *Yugoslavia Declines to Join the Industrial World*. — **Memoirs and Reminiscences:** — Ljubo Sirc, *Among the Liberators (VI)* — Negovan Rajić, *Hauptmann Robert Münster*. — Charles — Drago Šporer, *Air Force Reminiscences (I)*. — Mirko Ugrenović, *In the Interests of Truth and Justice*. — Irfan Sijerčić, *The Activities of the "Young Moslems" at the End of the War 1944-1945*. — **Further Feature:** — Robert F. Miller, *Ethnic and Cultural Factors in Yugoslav Political Development (I)* — **Interview:** — Dr. Čavoški's B.B.C. Interview. — **Letter to the Editor:** — Christoph Heu. (Zanimiv kritičen ozir na prispevek Boška Kostića "The Essence of the Sarajevo Assassination in 1914" v SSJ-u 1984, Vol. 7) — **Dissent and Human Rights in Yugoslavia:** — General Nikoliš's letter of resignation from LCY. — Dr. Izetbegović's Address at the 1983 Sarajevo Trial. (Oba prispevka sta izredno ilustrativna.) — **Book Reviews:** — Milovan Djilas: *Rise and Fall*, by Nora Beloff. — Ivan Supek: *Krunski Svjedok protiv Hebranga*, by Frank Pomeranz. — Gordon Brook-Shepherd: *Victims at Sarajevo. The Romance and Tragedy of Franz Ferdinand and Sophie*, by Christoph Heu. — Edward Mozejko: *Yordan Yovkov*, by Michael Holman. — Steven L. Burg: *Conflict and Cohesion in Socialist Yugoslavia: Political Making Since 1966*, by Pedro Ramet. — Edo Pivčević(ed): *The Cartulary of the Benedictine Abbey of St. Peter of Gumay (Croatia)*, by Emma Mason. — **Periodical Reviews.** — **Notes on Contributors.** — **Book and Periodicals Received.**

SKUP — Informativni Bilten — No. 38. — Vol. IX-3 — Jul./Sept. 1985. — Poleg nekaterih izvirnih prispevkov prinaša 24 ponatisov iz raznovrstnih publikacij, ki se pečajo z jugoslovanskimi problemi; med njimi kar 4 ponatise iz goriškega „Katoliškega glasa“ (40 let po koncu 2. svetovne vojne, Partizansko slavlje v Gorici 1945, Mrtvim v spomin — živim v opomin, Množični umori nimajo opravičila.) — SKUP je glasi'o Grupe Intelktualaca, Melbourne, P. O. Box 309, Altona, Vic. 3018, Australia.

Nicholas Hagger, SCARGILL THE STALINIST? — The Communist Role in the 1984 Miners' Strike. — A Warning to the British People. — Foreword by Frank Chapple. — Published by Oak-Tree Books Ltd., 11

Rosemont Ad., London NW3 6NG. — Printed by Pika Print Ltd., Genotin Rd., Enfield, Middlesex EN1 2AA, England. — Leto 1984, str. 128.

Father George Tüttö, MEDJUGORJE: OUR LADY'S PARISH. — Published by Medjugorje Information Service, Peter Batty, 5 Magdalen Rd., St. Leonard's-on-Sea, East Sussex TN37 6EG — Printed by Pika Print Ltd. — England. — 1985 — Str. 72.

THE ORIGIN AND LEGACY OF YALTA (An East European View). — Extracts from the forthcoming ELG publication. — Prepared by Constantine Zelenko, Vice-Chairman and member of the Ukrainian National Delegation. — Published by European Liaison Group (ELG), 22 Ladbroke Square, London W11 3NA, England.

MARXIAN UTOPIA? — By Neven Sesardić and Domenico Settembrini (Preface by Frank Chapple) — Published by The Centre for Research into Communist Economies (CRCE), c/o Institute of Economic Affairs, 2 Lord North Str., London SW1P 3LB, England. — 1985, str. 80. — (Kdor želi dobivati nad vse zanimive informacije o publikacijah CRCE in si zagotoviti prejem po zračni pošti 5 naslednjih zvezkov, naj pošlje na gornji naslov U\$S 35.)

DAROVALI SO

Od 16. 10. 1985 do 15. 12. 1985

Za Zavetišče:

	Austral - A
Marinšek Saša	0.50
Jagodic Florjan	0.60
Bogataj Mario	2.60
Dimnik Dušan	10.—
Cestnik Jože	5.20
Kromar Boris	5.60
Rev. Bergant Franc, cerkvena nabirka pri sv. maši 1.12.85 v Zavetišču	13.03
Dobiček pri kosilu 1.12.85 v Zavetišču	276.96
V spomin na pok. Jožeta Trpina:	
Hren Ludvik	3.—
V spomin na pok. Ignacija Knapa:	
Fajfar Franc	5.—
V spomin na pok. Marijo Lavrič:	
Fajfar Franc	5.—

V spomin na pok. iz družine Cof:	
Cof Emil	5.—
V spomin na pok. Ignacija Knapa:	
Šušteršič Janez in Vera	5.—
V spomin na pok. Lojzeta Horvata:	
Pucko Vinko	1.—
V spomin na pok. Janeza Pečka:	
Kožar Janez	2.—
V spomin na pok. Janeza Peršuha:	
Kožar Janez	2.—
V spomin na pok. Marijo Lavrič:	
Kožar Janez	2.—
Ob 15-letnici smrti moža:	
Dora Piegari de Musar	300.—
	(v dol.)
Cerar Jože, Hamilton	100.—
Kunovar Jože, Milwaukee ..	20.—
Kunovar Ivan in Irena	20.—
Limoni Janez	20.—
Mejač Miha	20.—
Levičar Janez	10.—

Kotar Rudi	10.—
Menčak Franc	10.—
Bambič Ivan	10.—
Smolič Jože	10.—
Mavko Drago	10.—
Jakoš Edvard	10.—
Docherty Martin in Vida ..	10.—
Rozina Franc	2.—
Mejač Franjo	25.—
Butinar Antonija	50.—
Milwaukee - Tabor	50.—
Kolman Ludvik	70.—
Jakoš Ivan	100.—
V spomin na pobite brate:	
Jankota, Mirkota in Rafkota:	
šušteršič-družina, Hamilton .	100.—

Tiskovni sklad Tabor:

Austral - A

N. N., Capital	5.—
Lesar Janko	0.50
Miklave Franc	3.50
Hribar Marjan	1.50
Skubic Anton	1.50
Makovec Ivan	1.—
Krajnik Anton	1.50
Zakrajšek Jože	1.50

(v dol.)

Žukovec Hilarij, Kanada	14.—
N. N.	3.—
Pepevnak Franc	17.—
Cerar Jože, Hamilton	100.—
Berkopec Ivan, Cleveland ..	10.—

Medved Ana	13.—
Vesel Stephan	5.—

Socialni sklad Tabor:

(v dol.)

Torkar Franc, Kanda	8.—
Meglič Ignac	38.—
Pepevnak Franc	10.—
Zakrajšek Viktor	8.—
Vrečar Viktor	8.—
Žukovec Hilarij	14.—
Klemenčič Stane, Trenton ..	100.—
Škerlj Franc	10.—
Košir Franc	10.—
Trček Ivan	10.—
Gospodarič Albin, Batawa ..	10.—
Medved Angela	10.—
Medved Ivo	20.—
Bavdek Anton	20.—
Dejak Alojz	18.—
Lavriša Valentin	10.—
Ugovšek Stane	100.—
Kastelic Ivan	8.—
Zabukovec Izidor, Hamilton .	8.—
Cerar Jože	20.—
Malevič Anton	8.—
Kastelic Ludvik	8.—
Grebenc Ana	3.—
Staniša Frank	8.—
Cestnik Vinko	43.—
Palčič, Ivan	13.—
Pust Jože	8.—

OPOZORILO naročnikom v Argentini: Naročnina "Tabora" za leto 1986 je 5.- Avstralov.

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 2619